

EXPUNERE DE MOTIVE

Fierul vechi este o materie primă aptă pentru reintroducere în procesele de elaborare în vederea obținerii de oțel, în principal și fontă, în secundar.

Principalele surse de fier vechi sunt :

- procesul tehnologic de fabricare a laminatelor, pieselor forjate sau turnate. Este cunoscut sub denumirea de fier vechi propriu (intern) ;
- procesele de uzinare a pieselor finite din laminate, forjate sau turnate. Este cunoscut sub denumirea de fier vechi de uzinare ;
- activități de recuperare a fierului din instalații/echipamente, mașini sau construcții și bunuri de larg consum după parcurgerea duratei normale de "viață" a acestora. Este cunoscut sub denumirea de fier vechi recuperat (colectat).

Impactul deșeurilor asupra mediului a crescut alarmant în ultimii 20 de ani, spațiile de depozitare au ajuns la saturație, iar găsierea altora noi a devenit o mare problemă.

Resursele naturale la unele categorii de materii prime sunt sărace sau insuficiente, în cazul siderurgiei, concluzia menționată este valabilă la minereurile de fier indigene.

Comparativ cu extragerea substanței utile din minereu (în cazul nostru fierul) reciclarea materialelor feroase pentru topire implică costuri mai mici, ca urmare a economiilor semnificative (consumurile specifice de energie și apă) precum și a reducerii importante a poluărilor și a deșeurilor rezultate.

În concluzie pornind de la :

- locul alocat siderurgiei în Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României și anume acela de industrie de interes național, care înglobează acele ramuri care pot influența semnificativ creșterea economică durabilă, schimburile economice externe, modernizarea infrastructurilor și a altor ramuri economice, sau pot genera efecte propagate importante în ocuparea forței de muncă, creșterea productivității, valorificarea resurselor de materii prime și materiale;

- nivelul actual și în perspectivă al "resursei naționale" de fier vechi;
- stadiul tehnologic actual sau în curs de realizare al modernizării industriei siderurgice românești, precum și a capacității de absorbție prezumtivă a pieței interne, corelat cu strategia de dezvoltare durabilă a Guvernului României;

devine imperios necesar ca problema fierului vechi să capete o "conotație națională".

Ca orice materie primă, fierul vechi face și obiectul schimburilor internaționale. De menționat că exportul de fier vechi a cunoscut în ultimii ani o creștere alarmantă, după cum urmează din datele alăturate:

⇒ 1996	80 mii tone
⇒ 1997	300 mii tone
⇒ 1998	750 mii tone
⇒ 1999	preliminar estimativ 1 milion tone

Condițiile de calitate reglementează preponderent prețul de livrare al fierului vechi. Aceste condiții se regăsesc precizate în standardele internaționale. În România standardul pentru fier vechi este STAS 6058-1988, înlocuit deja de SR 6058-1 din aprilie 1999, care reproduce Standardul European. Necesitatea acestor alinieri se impune în principal din următoarele motive :

- descurajarea scurgerii - practic ilicite - de valori în exterior, ca urmare a declarării în vamă a unor prețuri inferioare celor rezultate din valoarea metalurgică specifică tipului de fier vechi exportat. Aceasta este una din principalele mijloace prin care exportatorii de fier vechi pot obține câștiguri ilicite, respectiv pot exporta ilegal profitul.
- informațiile de preț ale pieței internaționale se referă la specificații de fier vechi de pe piața americană sau respectiv europeană.

Condițiile de calitate impun :

- compoziția chimică garantată, în principal în elemente reziduale nedorite Cu și Sn, respectiv Ni, Cr, Mo. (aceste elemente având un preț între 1000 și 10.000 USD/tonă)
- dimensiuni și masa volumică, care trebuie să fie corespunzătoare sistemului de încărcare și capacității cuptorului. De subliniat că și din acest punct de vedere fierul vechi aprovizionat este necorespunzător, nefiind sortat, brichetat, compactat sau balotat. (caz în care prețul la export ar crește la 100-110 USD/tonă)

- valoarea metalurgică a fierului vechi.

Analize comparative, cu privire la competitivitatea economică globală, reliefează faptul că toate țările dezvoltate - cu standarde ridicate ale calității vieții și dezvoltării umane - cu pondere importantă în circuitul mondial de valori, au o industrie dezvoltată și competitivă.

Dezvoltarea industrială susținută, în țările care nu dispun de resurse semnificative proprii de materii prime industrializabile (Japonia, Elveția, etc.) dar și tendința evidentă a țărilor în curs de dezvoltare, care dispun de asemenea resurse, de a asigura prelucrarea lor prin **dezvoltarea industriei naționale**, reprezintă și cazul fierului vechi, în condițiile României.

Asigurarea competitivității industriale, în contextul globalizării economiei mondiale, constituie un obiectiv de primă importanță al strategiei de dezvoltare durabilă.

Impactul semnificativ pe care industria îl are asupra PIB și a veniturilor bugetare, asupra dezvoltării comerțului exterior, a ocupării forței de muncă și creșterii generale a nivelului de calificare este un factor decisiv în adoptarea strategiilor de viitor care privesc acest sector economic. Experiența țărilor dezvoltate, a căror bunăstare a fost inițiată și susținută de dezvoltarea industriei, dar și a altor țări, în care industria a reprezentat suportul creșterii sustenabile, pe termen lung a PIB și a exportului, confirmă valabilitatea acestei politici.

Concluziile care se desprind nu pot fi decât următoarele :

- pentru toate statele siderurgia este o industrie strategică, de interes național, cu influențe puternice asupra viabilității unei economii;
- nu se cunoaște vreo țară care **să-și anihileze propria bază materială**. Peste tot - mai puțin la noi - s-au făcut eforturi pentru creșterea eficienței acestei industrii;
- din anul 1996 România a liberalizat exportul de fier vechi, care în condițiile lipsei de industrializare a sectorului, a accentuat criza în aprovizionarea oțelărilor cu fier vechi.
- se estimează un deficit total în valoare de cca.300 mil.USD la nivelul întregii economii naționale.

În scopul dezvoltării sectorului de gospodărire a resurselor re folosibile apar ca necesare și imediate următoarele acțiuni :

- reanalizarea cadrului legislativ (O.G. nr.33/1995, etc.) în domeniul prelucrării și comercializării fierului vechi, ca materie primă.

- urgentarea elaborării unei inițiative din partea României către U.E. privind susținerea financiară a acțiunilor de dezafectare și ecologizare a zonelor aferente unor active industriale scoase din uz (cocserii, furnale, etc.) halde de zgură, etc.
- inițierea de tratative între România și U.E. pentru elborarea unor criterii calitative de export direct de fier vechi
- comercializarea fierului vechi cu încadrarea în prevederile standardului SR 6058-1999, în mod deosebit la export cu respectarea strictă a acordurilor internaționale de mediu.
- La eliberarea licențelor statistice pentru exportul de fier vechi să se verifice încadrarea în prețul minimal din cotațiile internaționale de bursă, corespunzător calității exportate.

Pentru eliminarea exportului ilicit de profit apar necesare următoarele acțiuni :

- nominalizarea punctelor vamale organizate și dotate pentru exportul și importul de fier vechi
- monitorizarea de către Ministerul Industriei și Comerțului, împreună cu Direcția Generală a Vămirilor, a exportului de utilaje și echipamente, parțial dezmembrate, exportate sub formă de comerț second-hand (la mâna a doua), dar cu prețuri la nivel de fier vechi;
- monitorizarea de către Ministerul Industriei și Comerțului, împreună cu Direcția Generală a Vămirilor și Bursa Română de Mărfuri, pe baza informațiilor de la bursele de mărfuri a exportului de fier vechi în sistem barter sau cash.

Proiectul de Lege pentru valorificarea în condiții de eficiență a fierului vechi, deși perfectibil, dorește să constituie o îmbunătățire a cadrului legislativ în domeniu.

Inițiatori :

Adrian Năstase

Dan Ioan Popescu

Alexandru Stănescu

Șerban Mihăilescu